

DRIE TOPBOEKEN VOOR LEZERS IN DE BOVENBOUW

Anna van Praag. (2016). *Een heel bijzonder meisje*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0774 5, € 15,95, 144 blz.

Margaretha van Andel. (2016). *In transit*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0787 5, € 16,95, 330 blz.

Vrank Post. (2015). *Headshot*. Amsterdam: Ploegsma. Isbn 978 90 216 7533 6, € 14,99, 176 blz.

Deze keer aandacht voor drie mooie verhalen voor leerlingen in de bovenbouw, jongeren van veertien jaar en ouder. De dystopie *In Transit* en het meer literaire *Een heel bijzonder meisje* zijn met name geschikt voor de meer ervaren lezers in de bovenbouw van havo en vwo. *Headshot*, het nieuwste boek van Vrank Post, is daarentegen een heel toegankelijk boek voor lezers in de bovenbouw van het vmbo, ook voor leerlingen met wat minder leeservaring.

Heftig

Vorig jaar september werd *Een heel bijzonder meisje* gepresenteerd, een onthullend youngadultboek van schrijfster Anna van Praag (1967) over opgroeien in een sekte. Deze sterk autobiografische roman over een meisje dat volwassen wordt binnen

een groepering die onder leiding staat van een charismatische vrouwelijke goeroe, werd destijds door pers en publiek buitengewoon lovend ontvangen. De reacties waren unaniem: ‘heftig’, maar ook ‘dit móéten volwassenen lezen’.

Uitgeverij Lemniscaat besloot derhalve tot een heruitgave, een literaire editie, speciaal ook bedoeld voor volwassen lezers. Deze uitgave onderscheidt zich niet alleen in opmaak van de vorige, maar bevat bovendien een nawoord van de schrijfster, die zelf van haar tiende tot haar vijftiende levensjaar deels opgroeide in een sekte. Daarin vertelt ze hoe het – in haar eigen leven – zover kwam en hoe het verderging.

Ze noemen zichzelf Casa Nostra en ze hebben hun eigen vakantie-eiland in Italië. Een groep succesvolle mensen die samen werken en feesten, verbonden door één vrouw: de mooie, onbetwiste leidster Sofia. Alicia is elfjaar oud als haar ouders zich aansluiten bij Casa Nostra en vanaf dat moment begint haar dubbelleven. Onder de allesomvattende vleugels van Sofia leert ze de liefde kennen en het leven vieren – alles één groot avontuur. Dat er af en toe ook onverklaarbare en zelfs gevaarlijke dingen gebeuren bij Casa Nostra neemt het nog jonge en onbevangen meisje voor lief.

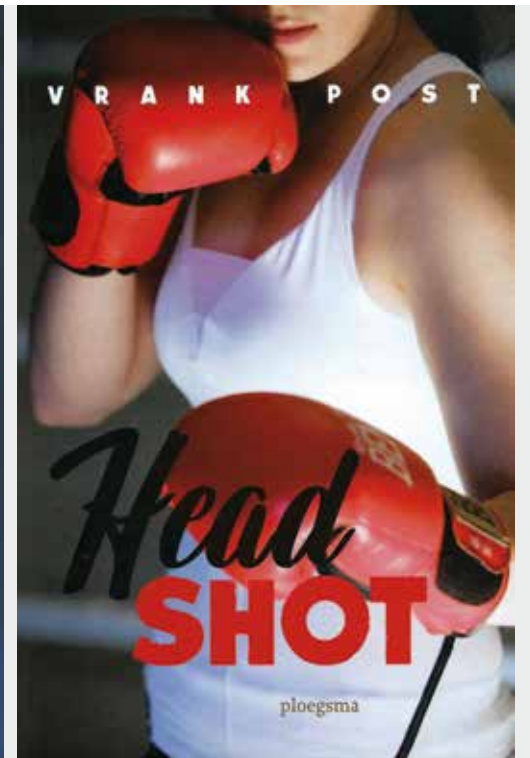
Met een aan naïviteit grenzende van-

zelfsprekendheid vertelt Alicia over de uitwassen van het uitzinnige groepsleven rondom die ene vrouw: Sofia – een groep waarbinnen de grenzen van het moreel verantwoordelijke worden verkend én overschreden. Ook Alicia zelf wil niets liever dan in het middelpunt van Sofia’s belangstelling staan.

Des te harder komt de klap aan als Alicia’s familie, die hart, ziel en al hun geld aan de organisatie heeft verpand, als last wordt bestempeld en met de onverbiddelijke, keiharde kant van Sofia en haar organisatie wordt geconfronteerd. Het gezin blijft achter, gewond en ontregeld. Alicia vindt zichzelf terug tussen de brokstukken van haar eerder nog zo perfecte leven. In haar gedachten schrijft ze Sofia een lange brief die de vorm aanneemt van een droomachtige stroom van herinneringen. Hartverscheurend schrijft Alicia haar verhaal op, als één grote vraag aan Sofia, hoe dit alles heeft kunnen gebeuren, terwijl het hart van de volwassen lezer bloedt, omdat hij heeft gezien wat zij niet zag: hoe haar gezin onder de handen van deze Sofia uiteen werd gerukt.

Toekomst

Voor de liefhebbers van toekomstromans als *Matched* en *Divergent* verscheen bij Lemniscaat een opmerkelijk

verhaal van de hand van Margaretha van Andel, een beklemmende roman over (mede)menselijkheid.

Het is het jaar 2275. Rhey B-71 en Levya C-35 hebben hun studies afgerond en staan voor de volgende fase in hun levensplan: het Bezinningsjaar. Hoewel ze worden geacht serieus na te denken over de toekomst, beschouwen ze deze periode, net zoals de meeste jongeren, als een vakantie. Ze besluiten een illegaal uitstapje te maken naar het reservaat van de raadselachtige grauwers, een sterk op mensen lijkende apensoort. De tocht heeft ingrijpende gevolgen, zowel voor de beide jongens als voor de grauwer die hun pad kruist – een grauwer die veel meer op hen lijkt dan hen lief is en die zelfs een naam heeft: Aag.

Ze ontdekken dat grauwers in huizen wonen, kleding dragen en een eigen taal spreken. De verwarring is compleet en tal van vragen stapelen zich op. Vragen als: Zijn grauwers wel apen? Is de *Homo sapiens* echt uitgestorven, zoals hen is

verteld? En hoeveel leugens staan er eigenlijk in de Wet op de Waarheid? De toekomst waarin Levya en Rhey geloofden, wankelt, net zoals het verleden van Aag. Alle drie moeten ze op zoek naar een nieuw houvast. Maar is die er nog?

Margaretha van Andel vertelt vanuit Rhey, Levya en de grauwer Aag het verontrustende verhaal over een wereld waar we mogelijk met zijn allen op afstevenden. Een wereld waarin de mens zichzelf herschept, maar zijn menselijkheid verliest.

Romeo en Julia

Als Monica haar fiets in de kelder wil zetten, wordt ze belaagd door een groep jongens onder leiding van de agressieve Stevo. Eén jongen uit de groep, Dylan, doet niet mee met de rest, maar loopt weg. Monica is eerst flink kwaad op hem, omdat hij haar niet geholpen heeft, maar uiteindelijk ontstaat er toch een vriendschap tussen de twee. Samen smeden ze een plan om wraak op Stevo te nemen.

De auteur, Vrank Post, liet zich voor

dit verhaal mede inspireren door het drama rond de dood van de Servische Boško Brkić en de Bosnische Admira Ismić, die op 19 mei 1993 tevergeefs Sarajevo trachtten te ontvluchten. Ze werden neergeschoten door een sluipschutter, lid van de beruchte Dragubrigade, op de Vrbanja-brug over de Miljacka-rivier. Het verhaal van deze twee geliefden, de Romeo en Julia van Sarajevo, is symbool geworden voor de tragedie van het voormalig Joegoslavië.

Headshot is evenals het eerdere werk van Post geschreven in de voor hem typische rauwe, realistische stijl. De emoties van de verhaalfiguren zijn authentiek neergezet. De gebeurtenissen maken indruk, laten de lezer beslist niet onberoerd. Kortom, een heftig en mooi verhaal voor jongeren van veertien jaar en ouder. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze maar ook andere jeugdboeken, ga naar <www.eenboekjeopen.nl>.